

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-házEgyes szám ára 6 fillér.
Vármegyei telefonszám 67.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁNFelelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOSElőfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félévre .. 5 kor., egy óra .. -85 kor.
Nyitlter soronként 25 fillér.

A munka vége.

Az országgyűlés mindkét háza pénteken utoljára ülésezett - ezzel megkezdődött a törvényhozásban a nyári szünet. Ámbar a törvényhozásban áll be a nyári vakáció, de magában a törvénykészítésben, a törvényjavaslatok megszerkesztésében nem. Máskor, régebben megfordult ez, de most nem, mert a törvényalkotások sürgős voltát ígérte a kormány s az őszszel meginduló újabb törvényhozási munka elé egy egész sor javaslattal áll elé. Minden esetre helyes, ha munkaprogramot ad, ha tudatja a törvényhozókkal, hogy sok van még hátra az ország javára való munkából elintézni való s a régi idők mulasztásai még nincsenek helyreállítva.

Ugyan az országgyűlés a lefolyt ülészakban sem volt meddő a tevékenység terén. Bár többet is dolgozhatott volna, az bizonyos. De az a nem komolyan dolgozni akarókon, hanem azokon mult, akik a kötekedésükkel zavarták a tanácskozások folytonosságát, a rendjét, a menetét. A dolgozni akaróknak a hecc-csinálók egy egész sor fiókobstrukciójával kellett megküzdeni s ezek az áldatlan har-

cok sokat elvontak az ország idejéből. Pedig ez az idő nagyon drága. Nemcsak az ország érdekében az, hanem még pénzürtékben kifejezve is nagyon drága. Milliókra rug.

A milliófecsérlés pedig az obstrukciót csinálók részéről mindig abból indult meg ezen az ülészakon, hogy megmutassák, hogy ők is valakik. Hogy lássa meg minden tényező, hogy ők vannak annyian, hogy megbirják állítani a törvényhozás gépezetét. Holt pontra állítják a gépet, vagy elcsavarnak benne valami csavart, hogy ne dolgozhasson. A született és ki-nevezett törvényhozók ezt nem csinálták, hanem azok közül valók tették, akik a nép választott törvényhozói, ami elég furcsa olyan esetben, mint a mostani, amidőn az ország ügyeit nemzeti kormány vezeti.

Ezeknek az időnkinti munkagátló mozgalmaknak nem sok erkölcsi eredménye volt a parlamenti sztrájkolókra nézve. Anál is inkább, mert meglehetősen ellentétes nézetek szövetkeztek. A magát balpártnak nevező, de balul pártoskodónak is nevezhető társaság egy vonalban működött a nemzetiségi képviselőkkel s a horvátokkal. A magyar parlamentben ilyen

triumvirátus eddig aligha lett volna elképzelhető.

A horvátok látták be leg hamarabb az obsruálás eredménytelenségét és siker nélkül való voltát, amivel annál is inkább kénytelenek voltak, mert otthon is nagyon feszült már a hur. Elvégre Horvátországban is van liberális párt, a mely nem jó szemmel nézte a parlamentbe küldött képviselők szertelenségeit.

Ezek után pedig a nemzeti-ségiiek kezdtek a jobbik eszükre térni. Ezek eleinte azt hitték, hogy azok a modortalanságok, olykor durva neveltelenségek, amiket a parlamentben elkövettek, majd ott megfélemlítenek valakit, a pátriájukban pedig roppant tetszeni fognak. Ezek is csalódtak s ma már csendesebben viselkedve, mérsekelt pártalakításra gondolnak.

A balpárt fenegyerekei pedig — azoknak egyéb céljuk aligha van, mint hogy fenegyerekeknek látszanak. Nem nagy ambíció, amit nem jutalmaz meg senki. Ha tetszik neki, a jövő ülészakban is folytathatja ebben a formában a működését. De a parlament komoly munkáját nem akadályozhatja meg: az továbbra is dolgozni fog a választói reform, a katonai reform és a gazdasági önállóság kérdésein.

Rossuth Ferenc a békéscsabai kiállításnak.

Elkésztett segély.

A miniszter a vidéki kiállításokról

Csaba, július 11.

Ismeretes, hogy a Békésmegyei Gazdasági Egyesület már pár hete kimondotta az 1908 őszére tervezett kiállítás elhalasztását. Annak idején bőven ismertettük ezen ügyet és a halasztás indokait, amelyek cél-szerűvé teszik, hogy a nagyarányúnak készülő mezőgazdasági és ipari kiállítás ne az idén, hanem jövőre, 1909-ben tartassék meg.

A Békésmegyei Gazdasági Egyesület, miután halasztó határozatát meghozta, természetesen értesítette volt a földmivelségi miniszteriumot, hogy a már előbb kért államsegélyre ez évben nem lesz szükség s így a miniszterium idevonatkozó döntését a jövőre tartsa fel.

Amde megelőzőleg megkeresték már államsegély iránt a kereskedelmi minisztert is, még pedig a békésmegyei iparosok, akik a kiállításon leendő részvételük fedezésére az aradi kereskedelmi és iparkamara útján kértek néhány ezer korona segélyt Kossuth Ferentől. Azután, hogy a kiállítás elhalasztása kimondott, ezen körülményről ugylátszik nem értesítették a kereskedelmi mi-

Itt és ott.

A feleség elutazott Abbáziába, ő lett a bus özvegy. A helyzetet melancholikus fájdalommal vette tudomásul s szomorú volt, mint ahogy illik az olyan asszonyhoz, akinek a férje otthon szenved, dolgozik, csak hogy a nő, az imádott nő élvezhesse a fürdőzés ugynevezett gyönyörűségeit. Az asszony tehát eleintén szomorú volt s megható lemondással vállalta a neki jutott kellemetlen szerepet, a bus özvegy szerepét.

Csakhamar azonban vigasztalója akadt, vigasztalója, aki kísérté az opálszinű tenger mellé, s beszédében ügyesen bele-szótta azokat az aforizmákat, amelyek alkalmasak arra, hogy az, aki azokat meghallgatja, mindig másképp cselekedjék, mint ahogy cselekedni akar.

— Tudja, szolt egy izben a vigasztalója, maga tulajdonképpen nagy bolondot cselekszik.

— Miért? — kérdezte az asszony s mereven bámulta, hogyan dobálják a ten-

ger hullámai azt a kis papiroshajót, amelyet valamelyik gyermek eresztett el a parton.

— Hogy így gyötrődik amiatt az állítólagos szent kötelesség miatt, amelyet a férje azóta számtalanszor megszegett.

— Nem is ismeri a férjemet, mégis rágalmozza.

— Én nem a maga férjét rágalmozom. Hanem a férjeket általában. Azaz mit rágalom. Én ezt körülbelül természetesnek találom. A földre mi gyönyört rabolni jöttünk — mondja egyik nagy, de kevésbé ismert költőnk s ezeket a gyönyöröket ott raboljuk, ahol azokat találjuk. Bolond az, aki a mai élvezetet feláldozza a holnap kínálkozásáért, mert csak a ma az, ami bizonyos, a holnap már nem. Szenzációi, lelki emóciói csak az ifjuságnak vannak, a halasztás, az elődázás pedig nem az ifjuságot késlelteti, hanem mivel a vágyakat gyöngíti, az öreg kort sietteti.

— No és a szerelem, amely diktálja, megköveteli a hűséget?

— A szerelem — az ifjuság. És az

ifjuság nem követel hűséget. A hűséggel az ember csak a nyugalmának, a gyávaságának tartozik, az ifjuságának nem.

Mint valami éhes karvaly, úgy csapott a szél a nyugtalan tenger kékesfényű hullámaira, mire a hullámokon hanykolódó papiroshajó úgy nyult el a tengeren, mint valami szétmállott zászlórongy. A férfi közelebb lépett a nőhöz és majdnem suttogó hangon mondta:

— Azzal a hűséggel különben, amelyet maga emleget, még csak nem is a szerelemnek tartozik, hanem a házasságnak.

— No, és mi a házasság? Törvényesített szerelem.

— Ezt maga sem mondja komolyan. A házasság a legjobb esetben törvényesített jóllét, amelybe a férfi részint a vele járó kényelemért megy bele, részint pedig azért, mert a nőt, kit szeret, olcsóbban nem kapja meg...

A nő megrázkódott.

— Utálatos dolgokat beszél — mondta aztán — de a maga filozófiája mégis ér-

dekes. Holnap újra beszélgetünk erről. Most pedig adieu!

A férfi megfogta a feléje nyújtott kezét, meg is csókolta hosszasan, forrón, de nem engedte el.

— Miért csak holnap láthatom és miért nem még ma?

A hangja szomorú volt, mint a visszaemlékezés, amely az ifjuság aranymezőiből hozott virágokat.

A nő a napot nézte, amely valósággal belebágyadt szerelmesének, a tengerek ölébe, aztán csendesen szolt:

— Este van már.

— Akkor menjünk együtt vacsorálni. Én tudok olyan vendéglőt, amelyikbe nem járnak ismerősök.

— Zene is van?

— Van.

Megindultak. A nő belefűzte karját a férfiéba és ment, ahová az vezette. És ezentul mindig odament. Hallgatta a férfi beszédét, különös, néha káprázatóan mérsz aforizmáit, amig végre elszedült tőlük. A vigasztaló addig vigasztalta a bus szal-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára övegenként 4.— korona.

nisztériumot, amely ilyenkor a napokban érdemleges választ adott a békésmegyei iparosoknak, 3000 korona államsegélyt adományozván a kiállításra való részvételükre.

Az államsegélyről szóló miniszteri leiratban Kossuth állást foglal a kiállítások rendezésének eddigi módszerével szemben s erre való tekintettel az aradi kamarához intézett leiratát tudomásvétel céljából megküldte az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak. Az érdekes leiratot, amelynek alapelveit bizonyára szem előtt fogják tartani a jövő évi csabai kiállításnál is, a következőkben ismertetjük:

A leirat célja: megszüntetni azt a tarthatatlan helyzetet, hogy a vidéki kiállítások az állami támogatás dacára deficittel záruljanak és így a kiállító iparosok buzdítására már nem jut semmi, vagy nagyon csekély összeg. A leiratban egyszersmind irányt is szab a miniszter az ilyen kiállításoknak a jövőben való rendezésére és kioktatja a kereskedelmi kamarákat, hogy miként rendezzék gazdaságosabban a kiállításokat. A miniszter levelében helyteleníti azt a törekvést, hogy az ilyen kiállításokat kizárólag, vagy túlnyomó részben az állam terhére szokták hártani. A leirat így hangzik:

„A mostanában sűrűn rendeztetni szokott vidéki kiállításoknál gyakran kellett tapasztalnom, hogy azok rendezése nem gazdaságos és így céljuknak sem felelnek meg abban az irányban, mint amilyen áldozatot az államra rónak.

A költségvetések legnagyobb részét ugyanis építkezések és hasonló kiadások teszik ki, míg a résztvevő iparosok buzdítására s így az állami segélyek gazdaságilag gyümölcsöző befektetésére csekély rész jut.

Ezen rendszer lehető megszüntetése végett a kamarának a következőket ajánlom figyelmébe:

Hasson oda a kamara a területén rendezendő mindenkor kiállításoknál, hogy a rendezőség még szerényebb építkezésekbe se bocsátkozzék,

mert ily kiállításokat a legcélszerűbb (különösen a nyárutói szünet alatt) valamely középületben elhelyezni, ha pedig bizonyos faalkotmányok elkerülhetetlenek, úgy ezeket a helyi hatóság költségén kellene létesíteni, a díjazásokra való költségeket nagyrésztben a társadalomtól kellene beszerezni, ha pedig valamely ily vidéki kiállítás sorsjáték is rendeztetik, úgy a nyeremények választására csak oly összeg fordítandó, amekkora a sorsjegyek elárúsítása révén hozzávetőleg megtérülhet.

Ezen kiállítások keretében a tanoncmunkák is külön csoportokban mutatandók be, mert a kisipar fejlesztése szempontjából a jövő nemzedéknek buzdítása felette fontos.

Egyáltalában az érdekelt ipartestületek, kamarák, helyhatóságok és a társadalom erkölcsi és anyagi közreműködésére az ilyen kiállítások rendezésénél kiváló sulyt kell helyezni és éppen azért szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a leghatározottabban helytelenitem azon sokfelől mutatkozó törekvést, mely az ilyen kiállítások költségeit kizárólag, vagy túlnyomó részben az állam háztartására kívánja hártani. Kossuth.

Akadály a remetei hid építésénél.

A közigazgatási bíróság döntése.

Biharmegye

nem járul hozzá a költségekhez.

Csaba, július 11.

Békésvármegye törvényhatóságának régi elhatározása már, hogy a Fekete Körösnek rozszant Remetei hidját, mely Békés- és Biharmegyéek határán fekszik, ujjaépítteti. A mi vármegyénknek nagy érdeke volna, hogy ez a hid megépüljön és élénk összeköttetést hozzon létre a szomszéd vármegye közeli községeivel, a melyek így szorosan hozzákapcsolódnának gazdaságilag Békésmegyéhez.

A remetei hid közigazgatási bejárása sok huzavona után a múlt év július havában történt meg s ennek

alapján vármegyénk alispánja, aki a költségek tekintetében első fokot dönteni hivatva volt, akként határozott, hogy a hid ujjaépítési költségeinek 30—30 százalékát a két érdekelt vármegye, 40 százalékát pedig az érdekelt ármentesítő társulatok kötelesek fizetni. E határozatot másodfokon jóváhagyta a békésmegyei közigazgatási bizottság is.

Amde az állam és a társulatok megpanaszolták a döntést a közigazgatási bírósághoz, amely aztán feloldotta őket a kötelezettség alól s kimondotta, hogy az összes költségeket — mintegy 700,000 koronát, — a két vármegye tartozik fedezni.

Ambrus Sándor alispán mostanában értesítette e határozatról Bihar megyét, kérdést intézván ahhoz, hogy hajlandó-e ily körülmények között is a hid felépítéséhez hozzájárulni.

Biharmegye válasza tegnap érkezett meg s ebben Bihar egyenesen tiltakozását fejezi ki a hidnak felépítése ellen ilyen körülmények között. Neki, ugymond, nincs pénze erre; maradjon a hid úgy, ahogy volt. Legfeljebb egy vastartó fahid építéséhez hajlandó csekélyebb összeggel hozzájárulni.

Ezek után a vármegye legközelebbi közgyűlése fogja megmondani, hogy belenyugszik-e Békés a dolgok illetén sorába, avagy tovább is küzd a reá nézve nagy gazdasági értéket képviselő hid felépítéséért.

Nincs hitel!

A végrehajtási novella a kereskedelmi életben.

A Békés-Csabai takarékpénztár egyesület körlevele.

Csaba, július 11.

Az új végrehajtási törvény, a mely alapján véve egészségesebb, tisztább

hitelviszonyokat fog teremteni, egyelőre nagy rázkódtatásokat okoz mindazoknak a hitelezőknek a körében, akik ez ideig a legmesszebbmenő hitelt nyújtották többnyire fedezet ellenében. De alapos változást idéz elő a novella még a legszolidabb kereskedelmi üzletágakban is, mert bizony ezentúl a harmadik ember sem kap hitelt azok közül, akiket eddig az első szóra kiszolgáltak, — persze hitelre — a kereskedők.

Élénk bizonyítéka e megváltozott állapotnak az a körlevél, amelyet a Békés-Csabai takarékpénztár egyesület küldött szét mindazon békésmegyei kereskedőcégekhez, amelyekkel üzleti összeköttetésben áll. Az érdekes levél így hangzik:

A folyamatban levő végrehajtási törvény novellája előreláthatólag oly intézkedéseket fog tartalmazni, melyek a követelések behajtását az eddigi helyzettel szemben rendkívül megnehezíti, sőt gondos előrelátás hiányában a hitelt teljesen veszélyeztetni fogják. Fokozott mérvben van tehát javulva a kihitelezésekre nagyon ügyelni, miért is felkérjük címet, hogy a kihitelezéseket saját érdekében szigorúan megválogatni és nekünk mindenkor csakis teljesen jó, feltétlenül biztos, behajtható kölcsönügyeket előterjeszteni sziveskedjék, melyek előzékeny kielégítésére mindenkor szívesen hajlandók leszünk.

Teljes tisztelettel

Békés-Csabai takarékpénztár egyesület:

Dr. Kerényi Soma. Havas Mór.

Itt említjük meg, hogy a végrehajtási novella következtében szük-

maözvegyet, amíg végre az csakugyan ott keresett és talált vigasztalást, ahol, na ahol a férfi akarta.

Budapestre — természetesen — napnap után érkeztek a szerelmes levelek, végre a férjnek is kell valami. Az már aztán véletlen szerencsétlenség, hogy a férjnek a szerelemből csak a levél jutott. Igaz, hogy ezek a levelek forrók voltak, mintha a saját lázas ereibe mártotta volna tollát az asszony, de hát mégis csak levelez. Hazug, máshoz érzett levelek.

Az asszony ugynevezett lelkiismeretét azonban ezek a levelek majdnem teljesen megnyugtatták. Azt, ami még a teljes nyugalomhoz hiányzott, valami szép ajándékkal akarta elintézni. Elhatározta, hogy valamit vásárol a férjének. Pénze volt elég. A vacsoráit, később az ebédeit, még később az uzsonnáit is a szerető fizette, a pénze tehát megmaradt. Most már csak az ajándék tárgyban kellett volna elhatározásra jutnia. És...

A férjnek azonban sajátságos pech-jük van. Azon a napon, amikor az asszony magához vette a pénzt és azzal a szándékkal ment el hazulról, hogy a bizonyos ajándékot megvásárolja, egy ékszeres boltból olyan gyönyörű buton csillogott feléje, hogy — bement és megnézte. Nagyon

sokáig nézte. S amikor a boltból kijött, az ékszer nála volt. De a pénz a boltosnál. Igaz, hogy a férj most kapta életében a legszerelmesebb levelet. Minden sorban kétszer fordult elő ez a szó: szerettek.

*

De vajon mit csinált ő azalott? Mert hát ő a vig özvegy, remélem sejtik.

Tubaróza van a gomblyukában, annak kábitó illata száll a bortól már úgy is mámoros fejébe, úgy ül az egyik ismert nyári mulató helyen. Egyik táncosleány, a vörös Eliz ül mellette, csaknem az ölében s a lány szépen manikűrözött fehér ujjai belemélyednek az öszült hajfürtjeibe.

A nyári Don Juan pezsgőt rendel, itatja a leányt s egyszersmind elaltatja az érzelkeit, amelyek — ébren — talán megzavarnák az ő hódító mulatságait. Teljesen józanon talán észébe jutna az a gyáva kötelesség a társadalom iránt, észébe jutna a felesége, aki ott, az ibolyafényű tenger mellett, talán most írja azt a bizonyos legszerelmesebb levelet. Pezsgőt tehát, minél többet, nem szabad félni a mámortól, a boldogságot csak mámorosan lehet élvezni.

A vig özvegy különben már eleget ivott a mámor kelyhéből. A szeme csillog, mint

az absinth, a karja szenvedelemmel fenődik a nő köré. Mégis banális dolgokat beszél: — Esküszöm, hogy feleségül veszek — igéri a vörös nőnek. Az ősszel, ahogy mondani szokták, az oltár elé vezettek.

— Ne tréfájl!

— Esküszöm, hogy nem tréfálok. De talán nem akarsz a feleségem lenni?

— Dehogyan nem. De előbb valamire kérélek.

— Nos?

— Hadd nézzem meg a mellényzedet! — Nincs több pénzem — és ezt már majdnem sirva mondja. Söt néhány vastag könny le is lolyik a himzett, fehér mellényére. Nincs több pénzem — ismétli. Minden pénzemet neked adtam. A papiros-pénzt a kezébe tettem, az aranyakon pezsgőt itunk. Esküszöm.

— Nem kell pénz! — szól Eliz s fehér ujjai kutatni kezdenek a férfi mellényzsebeiben. Az úgy érzi, mintha valami édes, delejes áram járná át a testét.

— Csak ezt kerestem! — kiáltott föl a vörös nő s diadalmasan tartja a férfi elé az arany karikagyűrűt, amit a zsebében talált. Hiszen te feleséges ember vagy. Pfuj?

A férfi nem tágitott:

— Azért mégis te lész a feleségem.

Esküszöm, hogy elválok a feleségemtől és tégedet veszek el. Különbözn tud meg, hogy már meg is indítottam a válópórt. Igen, igen... Azért volt a karikagyűrű a zsebében. Esküszöm.

A nő tudta, hogy hazudik, de azért mégis hamarosan megbékült. Hiszen neki nem házasság kellett, csak az a gyönyörűség, amit a férfi vergődése okoz a nőnek. De meg már ígérték neki komoly házasságot is. A férfi — tenorista volt a szerencsétlen — térdén állva kérte, hogy legyen a felesége. Kinevette. Mi neki a férfi? Megbomlott hárfa, amelynek összességát aranyhurjairól a legizgatottabb dal, a tehetetlen vergődés, az örült vágyódás, az egész életre való szenvedés dala száll feléje. Virtuóza ennek a hangszernek. És neki csak a dal kell, a hangszer.

— Ne esküdözzél! — szólt a nő, inkább vigy el kocsikázni.

— Hová?

— A Stefánia-utra.

Már mennek is. Szorosan egymáshoz simulva, mint férj és feleség. Aztán gumimirádlisba ülnek. Kocsikáznak ide-oda. És a férfi kocsikázás közben undorodás nélkül csókolja le a nő arcáról a festéket. Reggel vetődik haza. Álmos, de azért még nem fekszik le. Előbb levelet ír a

A legszebb divatcikkek nyári ujdonságokból: Az elismert legjobb és törvényileg védett MAGDOLNA-VÁSZON kizárólagos főraktára: **POLLÁK MÓR divatárúháza** Békéscsaba, Vasút-u., postahivattal szemben.

szövetkelmék, díszek, selymek, zsinórok megérkeztek. Chiffonok, vásznak, ágy- és asztalterítők, paplanok nagy választékban jutányos áron vásárolhatók.

ségessé vált intézkedések tárgyában a békéscsabai szabómesterek legközelebb bizalmas értekezletre gyűlnek egybe. Ennek oka, hogy a hitelezők közül elsősorban a szabók látják veszélyeztetve ezekre menő kintlévőségeiket, mert kétségtelen, hogy a szabókkal szemben, akik ezideig kénytelenek voltak kevés garanciával szemben is a legmesszebbmenő hitelt nyújtani, a legtöbb visszaélés történhetik. A szabók már eldöntésként urali adósság s a legkönyelműbb és legellenőrizetlenebb hitelt, egész a közelmult időkig éppen maguk a szabócégek nyújtották, aminek az lett a következménye, hogy ma a szabócégeknek ezekre menő kintlévőségük van, s ezek az összegek az új végrehajtási törvény értelmében még azt a kevés fedezetet, behajthatósági alapot is elveszítik, amely ezideig mégis kötelességük teljesítésére szorította az urali adóssokat.

Érthető tehát, hogy az amugy is nehéz üzleti viszonyokkal küzdő szabó iparosok a fenyegető veszteségek előtt sürgős akcióba léptek a saját existenciájuk védelmére. A jövőre nézve kétségtelenül a szabókra nézve is egészségesebb viszonyokat fog szülni az új törvény, amennyiben kevesebb, de biztosabb hitelt fognak nyújtani. Most azonban kétségtelenül védekezniök kell a fenyegető veszteséggel szemben, és e védekezésük módjait beszélik meg legközelebb megtartandó konferenciájukon.

Kerékpártolvajlás Gyulán.

Szélhámos fiatal ember.

Nagyítóüveget bicikliről.

Csaba, július 11.

Agyafurt szélhámost nyomoz most a gyulai rendőrség, amely azt hiszi,

feleségének. Forró, szerelmes, milyen ilyenkor már szokás.

S ahogy — levélírás közben — eszébe jut a felesége, arra is gondol, hogy valamivel meg kellene lepnie. Valami szép ajándékkal. Megnézi a pénztárcáját, üres, abból a pár megmaradt fillérből még egy ezüstgyűrűt is alig vehet. De valami ajándék mégis csak kell! Talán előleget vesz föl a bankjában. De ennél a gondolatnál is csak pár pillanatig időzik. Tudja, hogy ez is lehetetlen. Neki már legalább három hónapra való előlege van.

— A vörös nővel ugyanis szakítanom kell — gondolja, visszaveszem tőle a gyémánt mellényt. Azt adom majd a feleségemnek. Ettől is irtózott. Ez már kétszeres becsstelenség lenne. Még pedig becsstelenség lenne, ha a feleségével olyan ékszert viseltetne, amelyet már egy táncosnő viselt, de az is becsstelenség, ha az ember visszakéri azt, amit egyszer már odaajándékozott. Nem, ez nem lehet. Hát mégis mi lehet? Semmi.

Folytatni kell a levelet. Feje még mámoros a pezsgőtől, a szíve körül valami kellemes, meleg zsibadtságot érez, a táncosnő testének melegétől forr az egész belseje: éppen olyan állapot, amelyben szerelmes levelet lehet írni. Igaz, hogy a levél így indul, mintha valami kis kokottnak íródna, de az nem baj. Önzetlenül, igazán csak a kokottot szereti az ember. És a társadalmi asszonyt csakis az ilyen kokottszerelmé igatja. A tisztelet szerintök nem fér össze a szerelemmel. Hogy is

hogy a keresett azonos az utóbbi időben több vidéki városban tömegesen elkövetett kerékpártolvajások tettesével. Az eset, amelyet a rendőrségnek bejelentettek, a következő:

Tegnapelőtt reggel 8 órakor beállított Fischer Dávid gyulai kerékpárraktárhoz egy 19—20 éves fiatal ember, aki úgy mutatta be magát, mint Békés Gyula fényképész nemrég alkalmazott segédje. Sürgős dolga van — ugymond — Gyulaváriban, ahonnan telefonon kirendelték fényképfelvételre s ezért — főnöke megbízásából — kéri Fischert, hogy kölcsönözzen neki délelőttre egy biciklit. Addig is biztosítékul itt hagy egy rendkívül finom optikai lencsét, egy nagyító üveget, amely nagyon sok pénzt megér. Fischer, aki nagyon jó ismerőse Békés fényképésznek, minden gyanu nélkül kiadott a fiatal embernek egy vadonatúj, 100 koronát érő kerékpárt, amelyvel az vigan elkarikázott. Még pedig olyan alaposan, hogy máig sem tért vissza.

A kerékpárraktáros délután átküldött Békés fényképészhez, ahol kiderült, hogy a fiatal ember sohasem volt fotografus és semmi néven nevezendő viszonyban nem állt Békéssel. Fischer erre jelentést tett a rendőrségnek, amely megállapította, hogy egy vakmerő szélhámos működött Gyulán, akinek körözését el is rendelték.

A család által ott hagyott optikai lencsét megvizsgálták s kiderült róla, hogy egészen közönséges, durva nagyítóüveg, amely testvérek között megér erős 60 fillért.

A felfordult MÁV.

Balesetek a szeged—nagyváradai vonalon.

Nincs többé menetrend!

Csaba, július 11.

A sülyedésnek szomorubb példáját, mint aminőt a Magyar Államvasutak hajdan kiváló intézménye mutat, keresve is alig lehetne találni. Nem beszélünk a nagy vasuti szerencsétlenségekről, amelyek, mint

mondja Echeagaray? A tisztelet az hazugság, a szerelem az — az igazság!

A levélírás azonban sehogysem megy. A vig szalmaözvegy feje tulságosan nehéz. Meg-meg ragadja, vezetné a tollat, de a betűi ma mind össze folynak. Nyilván nehéz köd van ereszkedőben. Egyszerre csak lehanyatlak egészen a feje és elalszik. Ott fekszik az asztalon a bortól, pezsgőtől gőzös lehelete odacsapódik azokra a nedves szobrokra, amelyeket elalvás előtt a papirosra rajzolt. No de se baj! Holnapra kialussza a mámort és akkor megy a szerelem is. Azaz, hogy a levélírás.

A nyár pedig, ez a nagy kerítő, aki szétválasztja azokat, akiket a társadalom egymáshoz tartozónak vél, tehát a házassokat, hogy mindegyiknek egy másikat kerítsen, a nyár, úgy képelem, szimbolummá lesz ebben a pillanatban. Ördög-alakot öltve föllebeg a magasba, ahonnan tisztán látja, amint a bus özvegy a tenger mellett vigad, a vig özvegy meg a pezsgő mellett busul. S amidőn látja, hogy a szomorúságot, csakugy, mint a vidámságot az a változás idézi elő, amelyet a társadalom korlátainak lerombolása okozott fölujjong örömeiben. S ha gonosz dolog is az, aminek örül, ennek az ördögi öröme mégis csak a társadalom az oka, amely azt akarja, hogy szürke egyhangúsággal érijük be, amikor az élet csakugy ontja a csillogó élvezeteket. Aztán meg ki tudja?... Hátha az ördögnek van igaza?

Kálnoki Lajos.

a dorosmai, szombatság, rogozi, rákosi, hajduszoboszlói stb., egymást kergetik, hanem csak azokról az apró balesetokról, amelyek a legforgalmasabb vonalakon nap-nap után következetesen ismétlődnek, s amelyek immár odáig vezettek, hogy aki még ma is a menetrendből akarja megtudni, hogy mikor hova utazhatik, azt csak szánakozó mosoly illeti meg.

E hét végén is két baleset történt a szeged—csaba—nagyváradai vonalon. Szerdán este a nagyváradai vonatot, amelynek Orosháza felől 5 óra után kellett volna beérkeznie, 8 óra után jött meg. Azaz, hogy nem is ez jött meg, hanem csak az utasait hozta el Orosházáról egy Csabáról átküldött különvonat. — Ugyanis az orosházi állomáson délután egy tolató tehervonat egyik kocsija kiugrott s elzárta a pályát. Így aztán Csabáról este fél 7 órakor ment át magának, Szemere Kálmán állomásfőnöknek vezetésével egy külön vonat, amely átszállással hozta el a szeged—nagyváradai személyvonatot utasait.

Pénteken a Nagyváradról Szegedre menő személyvonattal történt baj ugyancsak Orosházánál. A vonat, amelynek reggel 7 órakor kellett volna Hódmezővásárhelyre érkeznie, csak délelőtt 10 órakor érkezett meg. A késés oka az volt, hogy Orosháza alatt a nyílt pályán a mozdonyok egy alkatrésze eltört. Az utasok a hatalmas zökkenésre leugráltak a vonatról. Távirati kérésre Szegedről küldtek segélyvonatot a megrongált és megviselt mozdony pótlására.

Ilyen apró balesetek mindennaposak mostanában a MÁV vonalain. Valóban legfőbb ideje volt a vasuti beruházásoknak, amelyek most vannak folyamatban. Mert ha még hosszabb ideig így tartana a dolog, a magyar vasutak a világ legrosszabb közlekedési eszközei közé sülyednének.

Női kereskedelmi tanfolyam Békéscsabán.

Október elsején nyílik meg a második évfolyam.

Az igazgatóság értesítése.

Csaba, július 11.

A békéscsabai kereskedőknek szép sikerrel működő továbbképző tanfolyama, mint már megírtuk, a jövő iskolaévben ismét megnyitja a női kereskedelmi tanfolyamot. Erre vonatkozólag a tanfolyam igazgatósága a következőkben már most közli lapunk útján a következő tudnivalókat, amelyeket az érdekelt szülők figyelmébe ajánlunk.

Az igazgatóság értesítése így szól:

A felügyelő-bizottság e hó 5-én tartott gyűlésén hozott határozat értelmében értesitem az érdekelt szülőket, hogy a női kereskedelmi tanfolyam második tanévében az előadások ez év október hó 1-én kezdetnek meg.

Szükségtelen külön hangsúlyoznom, mert hiszen lépten-nyomon sajnos tényként tapasztalja mindenki, hogy a megélhetési viszonyok súlyos volta kényszeríti a nőt is, hogy a régi tradíciótól eltérőleg szintén

a keresetképeség nehéz munkájának talajára lépjen. Ezen körülményt tartjuk most szem előtt, amidőn alkalmat nyújtunk tanfolyamunk megnyitása folytán a kereskedelmi irodai pályán szükséges tudnivalók gyakorlati megszerzésére.

Előzetes tájékozással közlöm a következőket:

1. A tanfolyamra szabályzatunk értelmében csak oly hallgatók iratkozhatnak, kik a polg. vagy felső leányiskola 4 osztályát sikeresen végezték. Ily bizonyítvány hiányában felvételi vizsgálat szolgálhat alapul a felvételre.

2. Az előadások hetenként 4-szer d. u. 5—7 óráig tartanak; évi tandíj 30 kor., melynek fele részét a beiratás alkalmával, fele pedig ez év dec. hó 1-éig fizetendő be. Tan- és íróeszközökről a felügyelő-bizottság gondoskodik.

3. Jelentkezők már a mai naptól fogva Rosenthal testvérek cégnél előjegyzésbe vétetnek; a rendes beiratás aug. hó 25-étől kezdődik.

4. 30-nál több hallgató nem vétetik fel. Bővebb felvilágosításokat Rosenthal Ignác felügyelő-bizottsági elnök ad.

Fábry Géza igazgató.

Csaba 200,000 koronás kölcsöne.

Csütörtökön közgyűlés lesz.

Békéscsaba, július 11.

Békéscsaba község folyamatban levő, illetve küszöbön álló nagyobb-szabású építkezései, mint a Fiumeszálló átalakítása, az állami polgári fiúiskola felépítése és a felsőbb leányiskola átalakítása, tudvalevőleg kétszáz ezer koronás kölcsön felvételét teszik szükségessé.

Ezen kölcsönre vonatkozólag a község előjárósága már pár hete megkereste három előkelő fővárosi pénzintézetünket, hogy nyújtsanak be ajánlatot a kölcsönre. Ez ajánlatok beérkezését már a múlt hónap végére várta az előjáróság s úgy volt, hogy azok felett már a múlt havi közgyűlés fog határozni. Ámde az ajánlatok csak most érkeztek be s még most is csak részben, mivel az egyik megkeresett pénzintézet, a Magyar Jelzálog Hitelbank nem reflektált a község felhívására s ajánlatot csak a két másik bank, a Pesti Hazai Takarékpénztár és a Magyar Kereskedelmi Bank küldött be.

Az ajánlatok megbeszélése és valamelyiknek elfogadása végett e hó 16-ára, csütörtökre rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

A csütörtöki közgyűlés napirendjén ezen kétségtelenül legfontosabb tárgy mellett még más érdekes pontok is szerepelnek.

Igy fontos tárgy a község telekvételi ügye is, amely szintén az építkezésekkel kapcsolatos. A község ugyanis az új állami polgári fiúiskola céljaira a Békésmegyei Gazdasági Egylet Petőfi-téri telkét akarja megvásárolni. Ezenkívül e közgyűlésen mutatják be a törvényhatóság jóváhagyó határozatát a községnek a Mávvval kötött villanyáram-szerződésre vonatkozólag. Ugyancsak most bírálják felül a kereskedőiskola és iparostanonciskola múlt évi zárszámadását és jövő évi költségvetését.

Végül ez a közgyűlés fogja megadni több községi főtisztviselőnek

most kikért szabadságidejét. Így szabadságot kértek ezuttal Korosy László főjegyző, Achim Gusztáv főmérnök és Bodó József mérnök.

HIREK.

Virágos ág.

Virágos ág, te gyönyörű, te szép:
Beszélj mosolygó szép tündér regét,
A fán hajlongva fenn
Körülölelnék édes illatok,
Sóvárgó vágyak, titkos sóhajok,
Lágyan, szerelmesen . . .

Aranysugárban fürdesz, kis kacér,
Ruháskád rózsaszín, vagy hófehér
Lenge tündérszövet,
Elbódítod a könnyelmű bogárt,
Szerelmesen, mely közelebbe szállt
És csöködött eped . . .

Virágos ág, te gyönyörű, te szép:
Vig, boldog szívek hallgatják meséd
Mert bennök is virul
A kikelet — és lombot hajt az ág
És rajtok is ezer kicsiny virág
Nevet, örül, pirul!

Virágos ág, te gyönyörű, te szép:
Bús fájó szívek könyezik meséd
Ha rád tekintenek:
Azonban nincsen rügyező tavasz,
Csak néma bú, mely könyeket fakaszt
Rég tünt üdvök felett . . .

Virágos ág, te gyönyörű, te szép:
Regéid azért csak bódító meséd
A bús szíveknek is,
Hátha meglátják még a sugarat,
Hátha megérnek még egy szép nyarat
Egy új szerelmet is! . . .

Krúzselyi Erzsike.

— **Személyi hir.** Vármegyénk főispánja, Dóry Pál e hét végén a felvidéki Vihnye-fürdőre utazott, hova egyik leányát vitte fürdőre. A főispán ma, vasárnap már hazaérkezett, hogy a közigazgatási bizottságnak holnapi ülésén jelen legyen.

— **Helyettesítések a vármegyén.** Az V. árvaszéki ülnöki állás rendszerezése következtében a vármegyénél szükségessé vált helyettesítésekről szóló okiratot a főispán már kiadta. Az okirat tartalma megegyezik lapunk előzetes közlésével, vagyis az ülnöki állásra helyettesül Sztojanovics Szilárd gyulai szolgabíró, az ő helyére Melis Tibor szarvasi közigazgatási gyakornokot, th. szolgabíró és annak helyére dr. Bodoky Zoltán csabai közigazg. gyakornokot rendelte ki a főispán, aki ezeken felül dr. Bodoky Zoltánt th. szolgabíróvá nevezte ki.

— **Az alispán hivatalvizsgálaton.** Vármegyénk alispánja, Ambrus Sándor hivatalvizsgálati körútja során e hó végén a gyomai járás községeinek ügykezelését vizsgálta meg. Az alispán ezzel már három járás hivatalvizsgálatát fejezte be: az orosházi, szarvasi és a gyomai járásokét.

— **A pápai bréve és a békési év. egyházmegye.** A Tótkomlóson e hó elején megtartott év. egyházmegyei közgyűlésnek volt egy érdekes momentuma, amelyről még eddig

egyik lap sem emlékezett meg. Ez pedig az, hogy Veres József esperes a következő indítványt tette az ismert pápai bréve (ne temere . . .) kibocsátása alkalmából: „A békési ág. h. ev. egyházmegye közgyűlése, a vegyes házasságok ügyében kiadott pápai bréve rendelkezését olyannak találja, mint amely alkalmas a hitestársak családi békéjét megzavarni, a társadalom nyugalma megbotlyogtatni, a különböző vallásfelekezetek között az egyetértést megingatni, több irányban káros hatású fogalomzavart kelteni, a magyar állam törvényeinek tekintélyét sérteni s ezért kéri a kerületi közgyűlést, hogy a kormánytól orvoslást sürgessen — s átír egyszerűsítve az evangélikus egyházmegyékhez, hogy ilyen irányban nyilatkozzanak“. Az indítványhoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult.

— **Kitüntetés.** A magyar szent korona országai Vörös Kereszt egyetemen legfőbb védőasszonya, *Mária Valéria* királyi hercegasszony sajátkezűleg aláírta díszokmányt tüntette ki *Friedmann Mórné Lübeck* Jozefint, a békéscsabai Vörös Kereszt fiókegyesület agilis alelnökét, az egyesület körül szerzett kiváló érdemeiért.

— **A gyomai vashid.** A kereskedelemügyi miniszter e héten érkezett leiratával értesítette a vármegyét, hogy a gyomai vashid vasszerkezetére vonatkozó terveket jóváhagyta és annak gyártása már folyamatban is van. A vasszerkezet súlyát a minisztérium 250 ezer kilogrammban állapította meg és a Schlick-gyárban folyó munkálatoknak felügyeletével egy királyi főmérnököt bízott meg. Egyben felhívta a vármegyét, hogy már most tegyen meg minden előkészületet, így homokot stb. szerezzen be, hogy a hid próbatelhelése annak idején akadálytalanul végbe-mehessen.

— **A kétegyházi jegyző fegyel-mije.** E nevezetes fegyelmi ügynek, amelyben majd minden héten történik valami, legújabb mozzanata az, hogy most már a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának ítéletét maga az elítélt jegyző is megfeleltette. A múlt héten Popovics M. Aurél főjegyző, továbbá Böhm és Megele közszéki képviselő-testületi tagok súlyosbításért felebeztek, mivel a fegyelmi választmány az alispán hivatalvesztésre szóló ítéletét pénzbüntetésre változtatta át. Most aztán Szilágyi is felebezett, mert még a pénzbüntetést is sokalja.

— **Előkészületek a püspökválasztásra.** A tiszántúli református egyházkerület, amelyhez Békésmegye is tartozik, e héten tartotta randikvili közgyűlését a püspökválasztás dolgában. *Dávidházy János* esperes imája után gróf *Degenfeld József* elnöki megnyitójában meleg hangon parentálta el *Kiss Aront*. Indítványozta, hogy a kerületi közgyűlés a családnak, illetve az özvegynek küldjön részvénytárgyat. Majd előterjesztette, hogy mily intézkedéseket kell tenni a püspökválasztásra vonatkozólag. Indítványozta, hogy a szavazatok beküldésének határidejét

augusztus hó 15-ikében állapítsák meg. Ehhez hozzájárultak úgy, hogy a presbytériumi szavazatokat az esperes útján a jegyzőkönyv kíséretében a főgondnokhoz kell küldeni augusztus 15-ig. A szavazatbontó küldöttséget megbízták azzal, hogy ha az első választásnak nem lenne meg az eredménye, új választást tűzzön ki, de úgy, hogy az új püspök beiktatása még az őszi kerületi gyűlésen megtörténjen.

— **1909. évi képviselőválasztók.** A vármegyei központi választmány az 1909. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók ideiglenes névjegyzéke ellen beadott 10 felszólalás elintézése céljából e hó 18-án ülést tart.

— **A felekezeti tanítók fizetésrendezése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ma küldött leiratában a községi és felekezeti tanítók fizetésrendezésének fokozatos végrehajtására szólítja fel közigazgatási bizottságunkat.

— **Egyházi áthelyezés.** *Dombi Lajos* református esperes, *Elek Sándor* makói belvárosi ref. segédlelkészt Torontálhelyre, *Szabó Kálmán* torontálvárosi helyi segédlelkészt pedig *Makó-Belvárosba* rendelte be.

— **Hangverseny Körösladányban.** Körösladány közszéki sikerült hangversenyéről ismert intelligens műkedvelő zenekara — mint lapunkat értesítik — e hó 5-én, vasárnap újabb jelét adta tevékenységének, midőn a helybeli önkéntes tűzoltóegylet javára rendezett estélyt a Társaskör nagyertermében. A zenekarban, melynek élén *Szentandrás Elek* szövetkezeti könyvelő áll, részt vettek ezuttal: *Baksay Sándor*, ifj. *Kardos Mihály*, *Kiss Sándor*, *Hörömpő Gizella*, *Hörömpő Imre*, *Sáfar István* és *Türk József*. A hangverseny változatos, élénk műsorában a zenekar négy számot töltött be a nagyszámú közönség zajos tetszésnyilvánítása mellett, mely fokozatosan újult meg *Hörömpő Gizella* monológia, ugyszintén *Dabizs Ilonka* és *Dabizs Jolán* kettős éneke után. Folytonos derűtség kísérte *Hörömpő Dezső* és *Kovács Béla* vig szavaltatát és monológiát. A *Dabizs-nővérek* műsorán kívül közkiánatra előadott művészi éneke és a zenekar egy újabb száma volt a soká emlékeztetés estély befeljezője, mely után táncmulatság következett. A hangverseny a jótékony célra 50 koronát jövedelmezett.

— **Szerencsétlenség az ország-uton.** *Révész Antal* 9 éves gyulai kislány csütörtökön járt el a gyulacsabai országon átjázadozott, amikor arra ment *Markovics Zsigmond* ócskavaskereskedő két kocsija. A kislány felkapaszkodott az egyikre s a kocsis meg is engedte neki, hogy egy darabig velük menjen. Közben a hátsó kocsit el akarta kerülni az első, amelyen a gyermek ült. Amint a két kocsit egymás mellett haladt, a tengelyük összeakadt s erre a rázkódásra *Révész Antal* kiesett a kocsiból, a hátsó kocsit kereké pedig *keresztül ment rajta* s karját összezúzta. A kislány súlyos sérüléseivel a gyulai kórházba szállították.

— **Kerületünkbeli postások Szalay államtitkárhoz.** A „Független Magyarország“ című fővárosi lap egyik utóbbi számában egy állítólagos postafőtiszt névtelen levélben nekitámadt a postás-szövetségnek és súlyos vádakkal illette *Szalay*

Péter államtitkár is. Ezen alattomos támadásra most a nagyváradi posta- és távirada-igazgatósági kerület személyzete a következő nyilatkozatban biztosította szeretetéről az államtitkár:

A nagyváradi posta- és távirada-igazgatósági kerület személyzete megbotránkozással olvasta a „Független Magyarország“ című napilap utóbbi számaiban vezéreink és különösen *Szalay Péter* államtitkár ur ellen intézett, a jó izlést sértő, kiméltetlen és igazságtalan támadásokat. A személyzetet fájdalmasan érinti, hogy elnök-igazgatóját, akit érdemeiért, önzetlen becsületességeért és tisztá jelleméért a magyar posta- és táviradaszemélyzet szeretni, becsülni és tisztelni tanult, negyvenéves áldásos munkálkodása után, mely alatt az intézetet fölvirágoztatta s a magyar postának ország-világ előtt dicsőséget, hírnevet szerzett, méltó elismerés helyett ily rút támadás éri. Biztosítjuk az államtitkár urat és vezetőinket, hogy egy pár megtévelyedett ember kirohanása az egész személyzet osztatlan tiszteletét és becsülését nem érinti. A nagyváradi posta- és táviradaigazgatósági kerület személyzetének megbízásából: *Siket Traján*, *Thierjung József*, *Sándor Albert*, *Wittkó Vilmos*, *Novák György* (Nagyváradi), *Szell Ernő* (Arad), *Popovits István*, *Kamerath Gyula* (Debreczen), *Balogh József* (Békéscsaba), *Pauker József* (Gyula), *Demjén Sándor* (Szatmár) és *Leschák Antal* (Nyiregyháza.)

— **A husvizsgálat országos rendezése.** A husvizsgálat országos rendezése tárgyában készített szabályrendeletet *Daranyi Ignác* földmívelésügyi miniszter most kiadott rendeletével augusztus elsején lépteti életbe. A szabályrendelet felöleli a husvizsgálatot és az azzal kapcsolatos összes teendőket és új megbízható alapra helyezi ezt a nagyfontosságú kérdést. A köz- és állategészségügyi szempontból egyaránt kiválóan fontos szabályrendelet tizenhárom fejezetben tárgyalja a szükséges intézkedéseket. Külön-külön fejezetbe vannak foglalva a közbiztonságára, a husvizsgálókra és azok képesítésére, a közfogyasztásra szánt állatok életben való vizsgálatára, a levágásra, a levágott állat husának és szerveinek vizsgálatára, a hus élvezhetőségének elbírálására, a hus kezelésére és bélyegzésére, a kifogásolt hus megsemmisítésére, a válogástrompra és a marhalevelekre, a mézarszékerek és husárusítás ellenőrzésére, a hatósági huszársekre, a husnemű és huskészítmény elkészítésére és elárúsítására, a szarvas, hal és vad ellenőrzésére, a hus beföldi szállítására vonatkozó intézkedések, végül a büntető és záróhatározatok. Az életbeléptető rendeletben a miniszter külön is felhívja a törvényhatóságok figyelmét a szabályrendelet főbb intézkedéseire és részletes utasításokat ad a rendelet végrehajtására. A szabályrendeletet megfelelő számban küldik szét a hatóságok, városok, községek és a szakközégek között való szétosztás végett.

— **Kinevezések.** A nagyváradi főügyész, *Vékony Barna gyulai* ügyészségi irnokot mostani alkalmaztatása helyén irodatisttá nevezte ki. — **Békésmegyei főispánja** *Versényi Elemér* segédjegyzőt a pusztaföldvári állami iskolák gondnoksági tagjává nevezte ki.

— **„Végzetes halál“.** Már többször írtunk azokról a bolondságokról, amelyek a kisebb vidéki lapokban nap-nap után megjelennek. Több ízben le

is adtunk egy pár olyan mulatságos értelmelenséget, amely ezekben a lapokban oly dusan virágozik. Azt a sok zöltséget, amely így egy-egy héten megjelenik, az efajta ujságokban számontartani természetesen alig lehetséges, de a gombamódra tenyésző boldonságok között is élénken magára vonja a figyelmet az a hír, amely a „Bajai Függelenségi Ujság“ legutóbbi számában megjelent és amely a következő ékes címet viseli: „Végzetes halál hajsztús közben“. A hírben valami spiritusz-szerencsétlenséget mond el a lapnak egyik jeles statisztája, a kinek nem elég borzalmas maga a „halál“ szó, hanem ahhoz még jónak látja a „végzetes“ jelzőt is odatenni. Így születik meg aztán a „végzetes halál“ kifejezés, amely mindenesetre igen eredeti és ujszerű és mely bizonyára a halál fogalmának valami új, de mégis emberi ész által be nem látható árnyalatát rejti magában.

— **Kinevezett almérnök.** Spilka Antal dr. hódmezővásárhelyi főispán a megüresedett hmvásárhelyi városi második almérnöki állásra Kovács Gyula szeghalmi magánmérnököt nevezte ki három pályázó közül.

— **Közgyűlés.** A belügyminiszter a csabai Magántisztviselők és Kereskedő Ifjak Egyesületének alapszabályait csekélyebb módosítások végett visszaküldötte. Az egyesület e módosítások megbeszélése céljából ma, vasárnap délután 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

— **Főirat a bankartell ellen.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara Reinhardt Gyula alelnök vezetésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy sürgős felterjesztést intéz a kormányhoz, hogy igyekezzen a bankartell létrejöttét megakadályozni és ha a kartell mégis létrejönne, a fővárosi pénzügyintézetektől vonja meg az állami betéteket és helyezze el azokat vidéki pénzügyintézeteknél. A postatakarékpénztárnál vezesse be a váltóleszámítolást, továbbá a földhitelintézetnek váltótárcáját a vidéki pénzügyintézetektől szereztesse be. A határozatot pártolás végett megküldik az összes vidéki kamaráknak. Utasították a kamara elnökségét, hogy a kartell létrejötté esetén a területén levő összes pénzügyintézeteket hívja össze a követendő eljárás megbeszélésére. — A kamara rendkívüli közgyűlésén Békéscsabáról Horváth Mihály ipartestületi jegyző vett részt.

— **A békésmegyei öreg katonák a boszniai okkupáció emlékére.** Több ízben szólunk már arról, hogy a boszniai okkupáció 30 éves évfordulóját kegyeletes ünnepséggel akarják megülni a békésmegyei öreg katonák. Az ünnepélyre Boszniába, a lefolyt harc terére utaznak le. Erre vonatkozólag most az ünnepre rendező bizottság elnöksége a következőket közli lapunkkal:

A kirándulást előkészítő bizottság elnöksége tudatja mindazokkal, akik a báró Radics-féle 68-ik gyalogezredbe voltak 1878-ban besorozva, hogy a kirándulás alapját képező segélyek iránt benyújtott kérvényekre végzéseket mindkét minisztériumtól le-

érkeztek s ezeknek értelmében legkevesebb 50 önként jelentkező személyre fél vasuti jegyet nyertünk Boszna-Bródig és vissza. Ha azonban 300-nál több jelentkező lenne, különvonatot is kérhetünk leszállított áruk mellett. A boszniai területre nézve pedig külön kérvénnyel kell fordulni a boszniai vasut igazgatóságához. Felkérjük tehát az illető harcosokat, akik végelbocsájtó okmányokkal igazolni tudják, hogy ott részt vettek és a kirándulásban is részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat Békésen Hencz Antalnál, mint a kirándulást rendező bizottság elnökénél augusztus hó 1-ig jelentsék be.

— **Hirtelen halál.** Kondoroson Pap József felesége Gyurcsán Judit vasárnap este azzal az elhatározással vonult nyugalomra, hogy korán reggel folytatni fogja az aratásnál marokverői köteleességét. Mikor azután korán reggel édesatyja költögette, leányát halva találta. Az alig 30 éves, kiváló szorgalmu asszonyt szív-széhlődés ölte meg. Három árva siratja benne a szerető, gondos anyát.

— **A vonalzavar.** A villámosság kora hozta ezt az új szót is: vonalzavar. A telefon és a táviró feltalálása előtt azt se tudták mi fán terem. Bezzeg a mai idők ideges embere tudja jól, hogy a vonalzavar az a rettenetes állapot, amikor a telefon megbomlik, s átrézzéssel, s áthallással, a jó ég tudná miféle komplikációval járja a bolondját. Hogy mi a vonalzavar, annak illusztrálásával szolgáljon ez a kis jelenet:

— Halló? Központ! Központ? Halló! Halló! Végre. — Jaj, ne csengessen a fülemben. — Hisz egy órája tartom a fülemlél a kagylót. — Hát ne tartsa. — Kérem a 67-et. Halló! (öt percig csenget). No ez rettentő! Végre-valahára! — Tessék. Központ. — Nem a központot kérem, hanem a 67-et. — Halló, központ, nem 4, hanem 7. — Grün Jakab? Mi a fenét akar, nem magát keresem. — Mondja meg, hogy rögtön megyek. — Hány kilót? — Kezét csókolom. — Sok a hinár. — Ne csengessen annyit, egye meg a fene. — Ab Oroszáza állomás. — Nem mehetek. — Tiz, huszonhárom, hét, negyvenhat. — Furassa ki jobban. — A 67-est tetszett kérni. — Csukja be az ajtót. — Persze, hogy elindult. — Tiz szákkal a nülálsból? — Szidja össze az öregapját. — Érintkeztek a vonalak. — Nem a Schön beszél. — Umbedingt kommen si auch. — Meghalt szegény. — Tessék csak hideg borogatást használni. — Pá kicsikém. — Istennyilát: Tizenöt előfizető ideges rángatózásban a földön, a telefonkészülék előtt hempereg.

— **Gyógyszerészek gyűlése.** A békésmegyei gyógyszerészek e hó 18-án délután fél 3 órakor a békéscsabai Kaszinó helyiségében értekezletet tartanak, amelyen az új gyógyszerészeti törvényjavaslat-tervezet tárgyalják.

— **Leánykereskedés Békéscsabán.** Mult számunk ily című hírére vonatkozólag szerkesztőségünkben tegnap nyilatkozatot mutattak be az állítólagos elcsábított leánytól,

aki e nyilatkozatban kijelenti, hogy a vele foglalkozó feljelentés s a róla terjesztett hírek teljesen alaptalanok. Ép így nyilatkozatot küldött be Kovács N. is Gyuláról s szintén kijelenti, hogy sohasem állt semmi összeköttetésben semmiféle csabai leánykereskedővel. E nyilatkozatok szerint tehát a csabai leánykereskedésről szóló hírek misztifikáción alapulnak.

— **Életunt aggastyán.** Oroszházáról írják: Farkas János 77 éves gazdálkodó csütörtökön délelőtt felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka életuntság és sok betegeskedése.

— **Tanítók gazdasági tanfolyama.** A földmivélsügyi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák vezetésére hivatott néptanítók, illetve szaktanítónők gazdasági kiképzése céljából folyó évi július 20-tól bezárólag augusztus hó 14-ig a békéscsabai, algyógyi, breznóbányai, csákovári, csikszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, szentimrei, rimaszombati, szilágysomlyói és szabadkai földmives-iskolákon a mult évhez hasonlóan 20—20, összesen 300 néptanító, a kecskeméti földmives iskolák pedig 20 gazdasági szaktanító részére négyhetes mezőgazdasági tanfolyamot rendez.

— **Szerencsétlenül járt tanyásnő.** A gyula-szabadkai 89. számú tanyán volt Hankó Jánosné csabai származású asszony tanyásnő. Szerdán Hankóné a padláson járt s mikor onnan leakart jönni, a rozoga lépcsőnek egyik foka leszakadt s Hankóné oly szerencsétlenül zuhant le, hogy teljesen összezsuzta magát. Mivel senki sem volt odahaza, több óráig hevert ott eszméletlen állapotban, mignem a hazaérkezett násznép ráakadt s beszállította a csabai köz-kórházba, ahol most súlyos betegen fekszik.

— **Ménlovak vásárlása.** A földmivélsügyi miniszter felhívja mindazon tenyészteket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolcat meg nem haladt koru ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mely városban vagy pusztán áll, továbbá az eladási árat is legkésőbb ez év augusztus hó 10-ig a földmivélsügyi miniszterhez jelentsék be. Az eladandó ménék a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest úgy mint a mult évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsejmelteni s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. A 165 centiméternél alacsonyabb ménék, tekintettel a ménlepeken már meglévő anyagra, valamint hidegvérű ménék nem vásároltatnak.

— **Elmarad a gyulai sertés vásár.** E hó 15-én, szerdán 5 napig tartó országos vásár kezdődik Gyulán. Az első napra hirdetett sertés vásár azonban, mint bennünket értesítenek, a város területén fellépett sertésvész miatt elmarad.

— **Háztartásban fontos a mohai Ágnes-forrás.** Bővebbet a megjelent hirdetés.

Takács Zoltán redivivus.

Csaba, július 11.

Megirtuk egyik utóbbi számunkban, hogy a szentesi csendőrség e hó elején letartóztatta és elvitte Korik János szarvasi borbélyt és feleségét. Akkoriban úgy szólt a hír, hogy Korikot és feleségét valami régi bűnök miatt fogták el. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy abban az időben, amikor a Takács Zoltán-féle nagy pénzhamisítóbándát leleplezték, Korikék is a gyanúsítottak között voltak, sőt le is tartóztatták őket, de akkor bizonyíték híján nem lehetett elítélni és megbüntetni őket.

Most aztán állítólag valami új bizonyítékokat találtak volna ellentük, sőt a csendőrség a hírek szerint valami gyilkosságról is tudomást szerzett, amelyben Korikék is részt vettek volna.

A letartóztatott szarvasi házaspárról most újabb és pozitívabb hír érkezik. Eszerint az elfogatás nemcsak a régi dolgok miatt történt, hanem ellenkezőleg, nagyon is új keletű bűncselekmények forognak szóban. Az Alföldön Takács szellemi vezetése mellett ismét egy nagyszabású pénzhamisító banda működik, amelynek a csendőrök már hat tagját tartóztatták le s ezek közé tartoznak Korikék is. Takács jelenleg Párisban tartózkodik, de azért a banda feje minden valószínűség szerint most is ő.

A rejtélyes emberről és bünszövetkezetéről, amely Békésmegyét különösen erősen hálózta be, a fővárosból a következőket írják:

Ismeretes dolog, hogy Takács Zoltán tavaly, a fegyházból kiszabadulva, jó sokáig Rákócscsabán lakott, egyszer aztán, állítólag azért, mert végképpen jó utra akart térni, elhatározta, hogy kivándorol az országból. Kérte is utlevélét Somogy megye alispánja útján, mert születésére nézve kaposvári. A belügyminisztériumban, úgy látszik, nem nagyon szeretnek az utlevél kiállításával, mert Takács Zoltán e hó 2-án Párisból panaszos levelet irt Budapestre ügyvédjének, Hets Ödönnek, kérve, hogy járja ki számára az utlevélet, mert nehéz a világot járni utlevél nélkül. Megjegyzendő, hogy azzal a kifejezett szándékkal vett bucsut a hazától, hogy kimegy Amerikába és folytatni fogja a börtönben tanult cipész-mesterséget.

Takács mindenesetre jól készül demokratikus pályájára. Elegánsan, lakkcipőben, ragyogó cilinderben, aranygombos bottal jár, a vasuton első osztályon utazik és előkelő párisi hotelből levelez az ügyvédjével. Hogy miből telik, minden bizonyára csak kevesen tudják.

A csendőrségnek azonban mostanában újra, meg újra eszébe jutnak Takács Zoltán régebben viselt dolgai. A soroksári őrs nagyszabású bankjegyhamisítás dolgában folytat nyomozást, melynek szálai az Alföldre, különösen Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok megyékbe nyúlnak, a hol nagyon elszaporodtak a hamis

századok, melyek hasonlítanak a Takács Zoltán által öt-hat évvel ezelőtt gyártottakhoz. A csendőrség eddig hat oly embert fogott el, a ki Takács Zoltán pénzhamisító bandájához tartozott. A nyomozás titokban folyik.

Hogy egyébként Takács Zoltán nincs kedves viszonyban a csendőrséggel, bizonyítja a következő eset. A fegyházból legutóbb történt kiszabadulása után, midőn még Magyarországon volt, Ó-Kécskén, a hol állítása szerint menyasszonyánál járt, rajta ütöttek a csendőrök, s megmozdították, de semmi gyanús dolgot nem találtak nála. Erre hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentette az ó-kécskei jegyzőt és a csendőröket is. Az utóbbiak ellen fölöttes hatóságuk megszüntette az eljárást, de a jegyző ellen még folyik a vizsgálat a kecskeméti királyi törvényszék előtt.

Reflexiók a községi husszékre.

A csabai mészárosok nyilatkozata

Csaba, július 11.

A „Békésmegyei Közlöny“ július 5-iki számában „A községi kenyérsütőde, husszék és tüzelőanyagráktár ügye“ címen egy cikk jelent meg, mely nevezett lap szerint Wilim István és dr. Wallfisch Ferenc memorandumát ismertette. Ezen cikke, illetve annak a községi husszék felállítására vonatkozó részére a békéscsabai mészárosok felkérnek most a következő nyilatkozat közlésére, amelyet alább minden teletőség elhárításával s anélkül, hogy azzal közösséget vállalnánk, közreadunk:

Nyilatkozat.

„Nem mai keletű, hogy egyes feltűnési viszketegségben szenvedő egyének, jelölve magukat a köz bajnokának, hol a sajtóban, hol meg azon kívül, a közérdek leple alatt valóságos személyi hajszát intéznek a csabai mészárosok ellen, az igazsággal homlokegyenest ellenkező hamis tényekkel és adatokkal vezetvén félre a nagyközönséget. Mindaddig, amíg a csabai mészárosok csak a sárga kenyérrigységet látták a gyakori támadásokban, csak reflektálásra sem tartották érdemesnek ezeket a nyilvánvaló tévedéseket. A B. K. hivatkozott cikkében, bár burkoltan, azonban annyira kétségtelen a támadás személyes éle, és annyira halmozottak a valótlanságok, hogy kénytelenek vagyunk a hamis tendenciával közölt cikk állításait pontról-pontra tény igazságokkal megcáfolni.

A B. K. ismertetője a memorandumot, jelenti, hogy a tanács azt ki fogja nyomtatni, mert vitális érdekek kívánják ezt. Nem nevezetes-e ez az állítás a községi husszékre vonatkozólag akkor, mikor maga a memorandum állítja ki önmagáról és a képtelen terv lehetetlenségéről a következő szegénységi bizonyítványt:

„Bármennyire csábitónak is lássák azonban az előadottakból a községi husszék megvalósítása eszméjének, azt, tekintettel arra, hogy községi husszék, mint olyannak a kezelése annyira körülményes, annyira nehéz-

kes egy a levágandó jószág beszerzésére, esetleg tartása, valamint a hus drusítása, a mellék termékek értékesítése s mindeme műveleteknek megfelelő ellenőrzése, szóval kellő üzemben tartása szempontjából mondjuk, hogy a husszéknek létesítését az elősoroltuk okoknál fogva egy erkölcsi testület keretében nem illeszhető volna miatt részünkről javaslatba nem hozhatjuk.“

Hát lássuk most azokat a bizonyos „előadottakat“. A memorandum meglehetősen tájékozatlansággal állapítja meg, „oly drága a hus, hogy átlagosan csaknem kétszeresét kell annak kiadnia mindenkinek húsért, mint amennyit azelőtt adott érte.“ Hát mikor volt az azelőtt? Egy évtizeddel, vagy egy évszázaddal ezelőtt? Vagy mikor? Mert egy évszázaddal ezelőtt más világ volt, de még egy évtizeddel ezelőtt is, amikor 40 krajcár volt egy kiló marhahus.

Hiszen az utóbbi évek nem-e horribilis módon megdrágítottak minden élelmicikket? És nem-e nagyobb mértékben mindent, mint a húst? Azután nem maguk a mészárosok volnának azok, akik lehetőségig szives örömet szállítanak minimálisra a húsárakat, amint ez mindjában állott csak néhány évvel ezelőtt is, amikor 72 fillérért adták a húst. Ha ennek a lehetőségét megengednék a viszonyok, ugy csak örömmel olcsólanák a húst, mert hiszen ezáltal saját forgalmukat emelnék.

Az általános drágaságot elismeri a memorandum, de ezzel szemben azt mondják, hogy hiszen az élő marha 45%-al olcsóbb, mint hónapokkal ezelőtt volt.

Hát tisztelettel ajánlunk a memorandumistáknak egy kis fáradságot. Tekintsék meg a „Köztelek“ legutóbbi megjelent számát, akkor meggyőződhetnek, hogy az előmarha (husmarha, amit fogyasztásra vágnak), kilója élősúlyban 80—98 fillér között váltakozik. És kérdezzék meg Csaba valamennyi gazdaszónyát, hogy mennyiért vásárolják a csabai mészárszékben a marhahúst. Azt a feleletet fogják kapni, hogy: 120 fillérért és nem 128 fillérért, ahogy a B. K. közli ordító tévedéssel. A differencia volna hát 20—22 fillér, amelyből fizetendő munkaerő, adó bér stb. Hát a megélhetés? Hát hogy mindjárt fején találjuk a szöveget, rá kell mutatnunk arra, hogy valamennyi csabai mészárosoknak iparágukon kívül gazdálkodást kell folytatniuk, hogy a tisztességes megélhetést biztosítsák maguknak. Ha valóban olyan kincseshánya volna a mészárszék, bizonyára nem bírná egyikük sem a földet.

De következünk odébb. — Azt mondja a memorandum, hogy a csabai tulmagas húsáraknak oka egyedül a verseny hiányában leli magyarozatát. Hát ez megint egy ordító képtelenség. Ellenkezőleg, alig van iparág, ahol olyan volna a verseny, mint a mészárosoknál. Ha a helyi sajtó organumainak hirdetői rovatait forgatnák a memorandumisták, meggyőződhetnek, hogy nincs hét, hogy hol ez, hol amaz a mészáros ne hirdetői üzletének húsárát. De legeklatásabb bizonyítéka a verseny kifejltségének az árlejtések, amikor minden esetben rálicitálni igyekszik az olcsóságban valamennyi mészáros a másikra. — Hogy nem éppen a kifejlett verseny eredményezte-e azt, hogy ezelőtt egy évtizeddel fennállott 9 mészárszék helyett ma csak öt áll fenn. És a csabai mészárosok ugynevezett husmarhákat vághatnak, amelyeknek mindig maximális a beszerzési ára.

És erről mindenki meggyőződést szerezhet, ha fáradságot vesz magának megtekinteni a vágóhídi vásárokat.

„Kimutatjuk, — állítja nagy garral a memorandum — hogy sehol a környékünkön az élő szarvasmarha és hus ára közt oly feltűnő aránytalanság nincs, mint Békéscsabán“. Aztán egy képtelen kimutatást közöl, amelyet holtra cáfol a „Köztelek“, holtra cáfol minden laikus. Mindegyik előtt hogyan lehet Békéscsabát Vésztővel, Köröstarcsával és Kuku-tinnal egy kalap alá venni? Vagy ha már összehasonlítást eszközölnek, miért nem vesznek maguknak fáradságot kérdést intézni Gyula, Török-szentmiklós, Mezőtúr, Árad, Orosháza polgáraihoz. Ha ezt tennék, ugy kétségtelenül arra a meggyőződésre jutnánk, hogy mióta ezen és egyéb Csaba népességéhez kvadráló helyiségekben a húsárak aránytalanul magasabbak, mint Békéscsabán. Ne a holdból és ne a hivatal szürke plafondjáról olvassák le a memorandumisták kétes értékű állításait, de nézzék meg a való életet, akkor aztán bizonyára elmegy a kedvük a tisztas adózó iparosok megbántásától. Tessék akkor beszélni, ha felállítják az arányt három-négy községben. Például:

Békéscsaba	120 fillér
Mezőtúr	144 „
Török-szentmiklós	136 „
Gyula	128 „
Árad	160 „

Nem is folytatjuk tovább. Ezek után nyilvánvaló a vádak képtelensége és nyilvánvaló, hogy a hatósági husmészárszék ezek a lelkes barátai a közönség félrevezetésével személyükben tamadják a közérdek leple alatt a csabai mészárosokat.

De hát száz szónak is egy a vége. Ha annyira farszirozzák, miért nem állítják fel a hatósági mészárszékét? És miért nem csinálnak hatósági csizmadiaműhelyt, meg hasonlókat? Ezer és egy módot ajánlanak s a nota végén oda lyukadnak ki, hogy így sem lehet, ugy sem lehet, még szubvencióval sem lehet felállítani a községi mészárszékét. Azaz, hogy felállítani lehetne, de nem prosperálna és mert nem prosperálna, ahogyan a hozzáfűzött vérmes remények kielégítést nyerhetnének, éppenséggel nincs bátorságuk magukra vállalni a felelősséget. Minek hat ez a nagy hühő. Sippal, dobbal, nádihegedűvel nem fogták meg verebet. Avagy ezek a jóakarók fölfedezték a fából vas-karika problémáját? Hajrá! De ha már ilyen nagy dologban fő a fejük, ne feledkezzenek meg arról, hogy Csaba tisztas mészárosiparosai nem szolgálták rá arra az érdemre, hogy ilyen valótlanságokkal ellenségeivé tegyék a nagyközönséget. Csodálatos, hogy az annyira kulturállamnak nevezett Magyarországon éppen az intelligencia nem tudott még odáig emelkedni: hogy megbecsülje az ipart és kereskedelmet. Hogy érdemük szerint megbecsülje azokat az iparosokat, akiket a külföldön egyenrangú tényezőnek ismernek el az irodalom, a képzőművészetek, a tudomány embereivel, hogy nem járulnak-e ezen annyi sokszor megbántott iparosok hozzá a közterhek viseléséhez? Sőt, aránytalanul súlyosabb mértékben, mint amennyit anyagi egzisztenciájuk megbírja. Hát akkor mivel szolgáltak okot arra, hogy egyesek, akit egyéb szerepkör hiányában hozzá nem értő tudakossággal akarnak feltűnést kelteni, kenyérükre törjenek? A szorgalmukkal, a munkásságukkal, a becsületességükkel? És amikor abszolút semmi értelme az illetén handabandázásnak, minek a közönséget

felizgatni, ellentéteket támasztani? Ez lehet privát passzió, de semmi esetre a köz érdeke. Végül: minden ember nagygyá lehet a saját fogalmazásában, de ki mihez nem ért, abba ne üsse bele az orrát.

A csabai mészárosok nem szerencsenmosdatással, védelemmel sem, de fenti tények előadásával tartoztak az igazságnak.

A csabai mészárosok.

Törvénykezés.

Monstretárgyalás a gyulai törvényszéken.

Csaba, július 11.

A nyári törvénykezési szünet után való első napon egy monstre-bünpör színhelye lesz a gyulai törvényszék. Harminc tanu vonul fel e napon, hogy bizonyosságot tegyen Békéscsaba éjjeli életének jámbor vagy erkölcstelen volta mellett.

A Freyberger Márton kontra Mayer Jenő-féle rágalmaszasi bünpört fogja tárgyalni a törvényszék. Az utóbbi években Csaba legélénkebb éjjeli mulatóhelye volt a Korona-kávéház. Erről a kávéházzal s annak tulajdonosairól irt a mult évben egy röpiratot Mayer Jenő s ebben a röpiratban súlyos vádakot szórt a mulatóhely felé, amely erkölcstelen üzelmek s meg nem engedett orgiák színhelye volt.

A kávéház tulajdonosai rágalmaszásért jelentették fel Mayert, aki állításainak bizonyítására egész sereg tanut jelentett be. Kaszirnők, pincérek, állandó éji alakok, nagyságos urak és egyszerű földmivesek tarka tömegét vonultatta fel, hogy tegyenek tanuságot a mulatóhely állítólagos meg nem engedett üzelméről. A gyulai törvényszék most tüzte ki a páratlanul érdekesnek ígérkező tárgyalást, még pedig a szünet utáni első napon, augusztus hó 24-ére és arra a következőket idézte be:

Mayer Jenő, Freyberger Márton és neje, Reiser Vilmos, Goldfinger Vilmos, Fikler József, Sánta Mihály, Rechnitzer Ignác, Széplaki Béla, Spitzer Ignác, Dina Zsigmond, Schwartz Béla, Povázsay Gusztáv, Holy Antal, Lerner Jenő, ifj. Luptovics Károly, Mikló Gyula, Hoffmann Antal, Hursan György, Filipinyi László, Uhrin Károly, Belanka János, Kiss Mária, Vician Mátyas, Guttman József, Gesmey Soma, Vas Dezső, Halász Béla, Horváth Antal, Balogh József, ifj. Schwartz Emanuel, Vujovics Erzsébet.

Segédszerkesztő: Laptulajdonos:

Teleky Sándor Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség“ könyvnyomdájában, Békéscsabán.

Nyilttér.

(E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSORSZESZ
FOGKRÉM és SZAJVIZ

Mogyoróssy Sándor

acad. szobrász, kőfaragó m.
(iparisk. okl. rajztan.)
Gyulán, Köröspart-u. 20.
(a városháza háta mögött.)

Készít:

Artisztikus szoborműveket, sir-
emlékeket, sirboltokat, emlék-
táblákat, emlékoszlopokat,
oltárokat, szószékeket, monu-
mentális és diszkőfaragó-
munkákat.

Tervrajzok és költségvetések
díjtanul.

Teljesen felszerelt fűszerüzlet

berendezéssel, esetleg az
üzlethelyiséggel és lakással,
vagy lakás nélkül

átadó.

Tudakozódní lehet Békéscsabán Orosházi-
úton 664. szám alatt a tulajdonosnál.

Nagy maradékvásár!

Leltár után! Occasio!

Leltárunk befejeztével és
az idény előrehaladására
való tekintettel a raktárun-
kon levő őszes divatos

szöveteket, angol kosztüm-
kelméket, valamint francia delain,
batist, angol zefir s kretonokat
mélyen leszállított árban bocsájtjuk áruba.

Maradékok
feltűnő olcsó
árban kaphatók.

Nagy választék
kész
fehérneműekben!

A mélyen tisztelt hölgy-
közönség nb. látogatását
kérjük, kiváló tisztelettel

Löwy Jakab L. és Tsa.

Vidéki rendelésre különös gondot fordítunk

Nagy maradékvásár!

Lapunk nyomdájában
egy fiu TANULOUL
azonnal felvétetik.

SZEGFÜ RUDOLF
mezőgazdasági
gépraktárában
(Békéscsaba, Buzapiac)

raktáron levő összes

gépek, gépalkat-
részek, gépszijjak,
olajok stb. igen jutá-
nyos áron eladatnak

Ugyanott egy

3 szobás lakás
és üzlethelyiség haszon-
bérbe adatik.

Bővebbet Szegfű Rudolf üzlet-
helyiségében.

Reisz Miksa bútorgyára

Békéscsaba, Vasút-utca 1155. és 1156. sz.

Műasztalos, kárpitos-
és diszitő-műhelyek.

Rajziroda.

Telefon: 20. sz.

Telefon: 20. sz.

Saját készítményű
teljes
lakásberendezések
állandóan
nagy választékban.

Stein Mihály

fa-, szén- és mészügyőksége, a La Roche és Darvas-féle erdőiparvállalat bizományi raktárosa BÉKÉSCSABÁN.

La Roche és Darvas erdőiparvállalata tisztelettel értesíti Békéscsaba és vidéke közönségét, hogy a csabai Termény- és Áruraktár területén

tüzifa-raktárt

létesített és annak vezetésével Stein Mihály csabai lakost bízta meg.

Raktáron tart a legjobb minőségű Gyertyán-, Bükk-, Kőrös-, Cser-, hasáb és dorongfát és a legjutányosabb áron adja el azokat waggon-, méter-öl- és mázsaszámra.

Midőn a t. közönség szives pártfogását kérem, egyben tudatom, hogy rendelések úgy a csabai Termény- és Áruraktárnál (Telefonszám 33), mint lakásomon, Ótemető-utca, Adamik-féle háznál eszközölhetők.

Tisztelettel
Stein Mihály.

Békéscsabán

a főtéri városi bérházban
négyoszobás emeleti

lakás

október hó elsejétől kiadó.

Bővebbet a „Békésmegyei Függetlenség” kiadóhivatalában.

Lapunk nyomdájában
egy jó házból való fiu

TANULÓUL

azonnal felvétetik.

Mielőtt
személy-, jel-
zálog- vagy építési
KÖLCSÖN
iránt intézkednék
kérem díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lónyay-utca 7.
Telefon-Internetes
46-31.

BABINSZKY JÁNOS

EZELETT TURCSÁN PÁL
MŰSZTERGÁLYOS BÉKÉSCSABÁN, FÖTÉR.

Tisztelettel értesitem Békéscsaba és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy a

m ű e s z t e r g á l y o s

szakmába vágó munkákat, ugymint: fa-, szarv-, csont-, borostyán-, tajt- és legfinomabb pipaszárakat, továbbá billiárd-dákókat és golyókat, lignonszantum

tekepályagolyókat és babákat a legjutányosabb áron készítek. — Továbbá tudatom, hogy elvállalok

nap- és esőernyő-javításokat.

Utánzott elefántcsontgolyókból nagyraktárt tartok.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

BABINSZKY JÁNOS.

Egy tanonc felvétetik.

Magyar ipar! **TIMKÓ JÁNOS** és **GYÖRGY** Magyar ipar!
csizma- és cipő-műhelye és kész raktári munkák üzlete
BÉKÉSCSABÁN

Kossuth-tér, saját ház, motorállomás mögött.

Minden ember, ki jó és tartós csizmát vagy cipőt akar viselni, forduljon bizalommal

Timkó János és György üzletébe,

ahol minden ezen szakmába tartozó munkák kifogástalan minőségben, igen jutányos áron készülnek box-, borju-, tehén-, pittling- és lóborból. Raktáron tartunk különféle bórzsirt, kenőcsöt, gummi-sarkokat stb., csizma és cipő szakba vágó összes kellékeket.

Mindennemű javítások gyorsan és pontosan eszközölnetnek.

Vidéki megrendelésekre különös gondot fordítunk.

HORVÁTH VIKTOR

Békésmegye legnagyobb fényképészeti műterme
BÉKÉSCSABÁN — VASUT-UTCZA

Művészies fényképek teljesen új technikai eljárás szerint különféle színárnyalatban

Előnyös világítás hölgyfelvételekhez!

Denaturált szesz.

A ki szép és tartós fényű
szobapadlót

akar, az csak a világ legjobb és legújabb találmányu

szobapadló - lakkjaiból vegyen.

Utasítással is szivesen szolgál

Rein Jenő festékkereskedése
Békéscsabán.

Kence (firniss).

Saját gyártmányu olajfesték.

C i p ő k r é m - g y á r .

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KIADÓHIVATALA

Művészi kivitelű bál meghívók, eljegyzési, esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, körlevelek, gyászjelentések s mindenféle nyomtatványok olcsó áron készíttetnek

A kiadóhivatalban jutányos áron vétetnek fel hirdetések és azok biztos eredményre is vezetnek

Egy magányos 5 lóerejű
Első Magyar Gazdasági
Gépgyárból való

CSÉPLŐSZEKRENY

és egy magányos 3 és
fél lóerejű Nicholson-
gyártmányu

LOKOMOBIL

jutányos áron eladó
részletfizetésre is Miklya
Pálnál Békéscsabán,
gabonapiac, 869. szám.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	12 korona
elegendő, csak	1 szelvény	15 korona
	1 szelvény	17 korona
	1 szelvény	18 korona
	1 szelvény	20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magányvő élvez, ha szövetükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

WEISZ MIKSA
női divatárúháza Békéscsabán, Főtér.

MARADÉK-VÁSÁR

a leltározásnál talált divatos bluz- és egész ruhákra való gyönyörű kelmékből. — A t. hölgyközönség különös figyelmébe ajánlom ez alkalmi vásáron szükségletét beszerezni.

Ruhakelmék és angol sephirek.

Rész vászon- és batisztruhák egyedüli raktára Békésvármegyében.

Kész angol sephir, csipke és selyemblousok, juponok, nyakkendők, gallérok, zsabók a legutolsó divat szerint.

Dús választék gáz- és selyem napernyőkben.

Felvállalok angol és francia ruhákat, melyeket a legkényesebb izlésnek is megfelelően készítették el.

Kelengye-osztályom páratlan a vidéken.

Telefonszám: 31.

Vidéki rendelésekre nagy súlyt helyezek.

Egy kávéház teljes berendezése ELADÓ.

Ugyanott villanycsillárok és nagy tüzleti lámpák egyenkint, vagy egészben is eladók.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Előpatak gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajoknál, köszvény és csuszul, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti használatával, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hideg fürdők, vízgyógyintézetű kezelések, masszázsa, svédorna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig.

Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, élelmezés és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zeneidőnek fele fizetendő, lakások 50 százalékkal és élelmezés is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szén-savdús, égvényes vasas vizek között első helyet foglalja el, mint gyógyeszköz, háznál is használható és fűtő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió pataknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas vizek királya:

a mohai ÁGNES-Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz, dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső-, és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szóдавизnél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz.

Olcsóbb a szóдавизnél!

Főraktár Békéscsabán: FISCHER M. H. és GRUBER cégnél.

Lakatos üzlet átvétel

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Ó-femető-utca 1952. sz. alatt levő

Adamik Mihály lakatos-üzletét átvettem s azt a mai kornak megfelelően újra berendeztem.

Készítek vasszerkezeteket, vasablakokat, vaskapukat, kerítés és sir-rácsokat. Mindennemű épületvasalásokat feltűnő olcsó árak mellett.

Takaréktűzhelyek saját terveim szerint készülnek a legegyszerűbből a legdíszesebb kivitelig s azokat raktáron is tartom. Házi telefon és villamos csengettyű-szerelést s évi jókarban tartását előnyös feltételek mellett. Minden néven nevezendő vízvezeték-szerelést, fürdőszobák berendezését szakértelemmel végzem s szivattyus kutak szerelését és jókarban tartását elvállalom. E szakmához tartozó bármiféle javítások gyorsan és pontosan előnyös árak mellett eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását mély tisztelettel kéri

ADAMIK MIHÁLY UTÓDA

DÉNES BÁLINT lakatos-mester
BÉKÉSCSABÁN.

Lakatos üzlet átvétel

Lakatos üzlet átvétel

Lakatos üzlet átvétel

Vicskó Testvérek

kocsigyártók

BÉKÉSCSABÁN

Zsidótemplom-utca
1760. sz., saját házukban.

Készítenek mindennemű modern
uri hintó-kocsikat,

fedeles kocsi és batárokat, uri
szánokat, valamint az összes
ruganyos kocsikat kifogástalan
csinnal, a legrövidebb idő alatt.

Ócska kocsik javítása és
ujakkal való becserélése.

Gazdasági eszközöket, teher-
kocsikat stb. a legjobb minőség-
ben, jutányos árakon készítenek.

Javításokat
gyorsan, pontosan eszközölnék.

Csak egy pillantás a kirakatra!

Ott diszlenek mindenféle nyári ujdonsá-
gok: férfi és gyermekkalapok, színes és fehér
puha. elejű ingek, nyakkendők, gallérok,
kézelők, utolsó divat szerinti kalapok, cipők.
Női piperecikkek óriási választékban.

Az összes szabókellékek legnagyobb raktára
Békésmezeiben:

DEUTSCH TESTVÉREK

női és férfidivatárúháza
Békéscsaba, Fötér, városházával szemben.

Szolid, pontos kiszolgálás.

A KI SZÉP AKAR LENNI, használja egyedül a HAJÓS-féle ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéből jövő hála-
iratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépitőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és minden-
nemű arctisztatlanságot varázsszerű gyorsan eltüntet.

Ára egy tégelynek 1 korona.

Vigyázat! Csakis Hajós-féle készítményeket
tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában ARAD,
továbbá Békéscsabán: Réthy Béla gyógyszer-tárában, Radó Mihály „II. Rákóczi
Ferenc” gyógyszer-tárában és Rózsa Hermann és Tsa illatszer-üzletében.

Fényképkülönlegességek

Nagyítások Festmények

művészi kidolgozásban

BÉKÉS GY.

Ő Fensége József főherceg udvari fényképész-nél

Békéscsabán, a katolikus templommal szemben.

Akar
JÓ KÁVÉT
inni?

Akkor csak

Patay Mihály csemege-
üzletében vásároljon

Egy jó házból való fiu
TANULÓUL felvétetik.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott
KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.